

Gemeente Loon op Zand
Gemeenteraad
Postbus 7
5171 CV KAATSHEUVEL

Datum	Verzenddatum	Zaaknummer	uw kenmerk	uw brief / registratienr.
20-aug.-2025		zk25.00864		2-jun.-2025 / zk25.00864

Onderwerp
Schriftelijke vragen Toekomstig KLM inzake Kosten en fraude Jeugdzorg

Geachte gemeenteraadsleden en fractieondersteuners,

Op 2 juni 2025 ontvingen wij schriftelijke vragen namens de Raadsfracties, naar aanleiding van recente berichtgeving in onder andere EenVandaag en het Brabants Dagblad, over de uitvoering en het toezicht op de maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg binnen onze gemeente en de regio Hart van Brabant. Hierbij een reactie op deze vragen.

1. Deelt de portefeuillehouder de opvatting dat dergelijke praktijken niet alleen ongewenst zijn, maar ook de veiligheid van cliënten in gevaar kunnen brengen?

Ja, we delen ten eerste de zorg dat de veiligheid in het geding kan komen wanneer er niet de juiste zorg wordt geboden, dan wel door ongekwalificeerde professionals. De inkoop en het toezicht daarop is voor onze gemeente regionaal geregeld. Lokaal zien onze kwaliteitsmedewerkers erop toe, dat de zorg wordt ingezet door gecertificeerde aanbieders.

2. Hoe vaak worden er administratieve controles uitgevoerd op toegekende PGB's binnen onze gemeente en binnen de regio Hart van Brabant?

De gemeente Tilburg heeft toezichthouders aangesteld, welke regionaal toezicht houden op PGB en ZIN zorgaanbieders voor Wmo en Jeugd. De gemeente Loon op Zand heeft zich hier ook bij aangesloten. Gemeenten zelf zijn verantwoordelijk voor passende ondersteuning en jeugdhulp voor de inwoners.

De gemeente Tilburg is verantwoordelijk voor toezicht en controle, door middel van onderzoek, wat zowel reactief als proactief gebeurt. Reactief onderzoek vindt plaats op basis van of naar aanleiding van signalen van ongepast gebruik, waaronder kwalitatief onvoldoende zorg of onrechtmatig gebruik. Deze manier van toezicht heeft als doel het verbeteren van de kwaliteit van dienstverlening door de aanbieder en kan input geven aan gemeenten over de bedrijfsvoering vanuit de opgedane ervaringen en uitkomsten van onderzoeken. Proactief onderzoek wordt uitgevoerd op basis van een vooraf vastgesteld thema, waarbij aanbieders worden geselecteerd waarover eerder geen signalen zijn ontvangen die aanleiding gaven tot reactief onderzoek, alsook met behulp van data afkomstig van de Sociale Verzekeringsbank. Tegelijkertijd wordt er aan de hand van onderzoek invulling gegeven aan de adviesfunctie die toezichthouders hebben, ten aanzien van de interne organisatie. Het laatste proactief onderzoek dat de gemeente Loon op Zand ontving dateert van mei 2025. De belangrijkste bevindingen leest u hieronder, waar de gemeente Loon op Zand op lokaal niveau scherper zal sturen:

- Door bij herindicaties onder andere de ondersteuningsplannen en evaluatieverslagen te beoordelen aan de hand van de kwaliteitseisen uit het budgetplan, kan vroegtijdig worden gesignaleerd wanneer deze documenten van onvoldoende niveau zijn. Dit maakt het mogelijk om tijdig bij te sturen.
- Zorg als Toegang voor een scherpere beoordeling van de regievaardigheid van budgethouders voorafgaand aan de toekenning van een PGB. Indien een vertegenwoordiger wordt opgegeven, dient ook met deze persoon inhoudelijke afstemming plaats te vinden, om vast te stellen of deze op de hoogte is van zijn of haar verantwoordelijkheden.
- Leg in de lokale regelgeving een grondslag vast om bij PGB aanbieders een verbeterplan op te leggen. Hiermee ontstaat de mogelijkheid om op een constructieve wijze te interveniëren wanneer tekortkomingen worden geconstateerd. Dit project laat mede zien dat aanbieders bereid zijn om te verbeteren wanneer hier duidelijke handvatten voor worden geboden en dat dit direct bijdraagt aan betere zorg voor cliënten.
- De Toegang kan vanaf mei 2025 zien op basis waarvan de begeleider is toegelaten tot het register, dus raadpleeg altijd het Registerplein. Laat bij PGB aanbieders een inhoudelijke beoordeling plaatsvinden van de opleidingsachtergrond en werkervaring van medewerkers en kijk of deze passen bij de zorgvraag van de cliënt.

Begin 2025 hebben de toezichthouders een ronde langs de gemeenten gemaakt, om nieuwe werkafspraken te maken over de wijze van melden en de samenwerking tussen toezichthouders en gemeenten. Deze staan hieronder uitgewerkt.

Controle op regionaal niveau:

- Toezicht op de uitvoering en kwaliteit van Wmo en Jeugd en Calamiteit en Geweldsincidenten zijn in onze regio ondergebracht bij toezichthouders GGD Hart voor Brabant;
- Toezicht op PGB aanbieders is belegd bij centrumgemeente Tilburg;

- Door de regio is er een meldformulier ontwikkeld. Signalen kunnen aan de hand van dit formulier door inwoners en gemeenten worden gemeld.

Controle op lokaal niveau:

- Op de website van de gemeente Loon op Zand is voor zowel gemeentecollega's, als voor inwoners te vinden op welke wijze zij misstanden kunnen melden;
- Bij het verstrekken van een PGB wordt een vaardigheidentest afgenomen bij de budgethouder en wordt de aanbieder gevraagd een kwaliteitseisenlijst in te vullen.

Notabene, met de nieuwe aanbesteding voor jeugd en veranderde inkoop per januari 2023 is er een overzichtelijker zorglandschap ontstaan, waardoor het eenvoudiger is om kwaliteit te toetsen, door de inzet van gekwalificeerde en gecontracteerde zorgaanbieders.

3. Hoe worden er controles uitgevoerd door Crossroads, en op welke wijze vindt rapportage plaats richting de deelnemende HvB-gemeenten?

De gemeente Loon op Zand heeft deze vraag bij Crossroads neergelegd en haar bestuur heeft als volgt gereageerd:

Crossroads partijen werken conform kwaliteitsstandaarden, die gelden voor deze beroepsgroep. Daarop wordt intern gestuurd en gecontroleerd. Daarnaast zijn er externe audits. Voor de rechtmatigheid zijn met de regio afspraken gemaakt.

Voor onderaannemers zijn dezelfde eisen van toepassing. De naleving ervan wordt regelmatig met onderaannemers besproken. Bij twijfel of meldingen van cliënten of onderaannemers kan de hoofdaannemer aanvullende controles uitvoeren. Als nodig is wordt afgestemd met de toezichthouders van de gemeente of melding gedaan bij de Inspectie Gezondheidszorg Jeugd (IGJ).

Voor inzicht in de jaarcijfers wordt binnenkort met de regio samengewerkt in 'tooling', waardoor de jaarcijfers (dus ook bovenmatige winsten) van onderaannemers zichtbaar zijn.

4. Is de gemeente bereid om, in samenwerking met HvB, nadere informatie op te vragen bij Crossroads over hun werkwijze, controlemechanismen en eventuele signalen van misstanden?

- Spelen dergelijke praktijken ook bij Crossroads?
- Welke maatregelen worden daartegen genomen?

De gemeente Loon op Zand heeft deze vraag bij Crossroads neergelegd en haar bestuur heeft als volgt gereageerd:

"Medewerkers die in dienst komen, worden bij indiensttreding gevraagd een geldig VOG en diploma te overhandigen, ook als sprake is van 'Erkenning van Verworven Competenties' (EVC's). Wanneer ze dat niet kunnen, mogen ze niet voor Crossroads werken."

Deze werkwijze werkt op dit moment bij een deel van de Crossroads partijen en wordt nu voor heel Crossroads uitgewerkt.

Bij de inzet van ZZP-ers wordt voor VOG's en diploma's met een zelf verklaring gewerkt. In deze verklaring geeft men aan hoe met bepaalde codes en regels wordt gewerkt en hoe hij/zij deze toepast. Deze worden gecontroleerd, ook als sprake is van EVC's.

Het proces rondom diplomacheck is helaas nog niet waterdicht. Er worden nu gesprekken bij Crossroads partners gevoerd om de diplomacheck door een externe, gespecialiseerde organisatie te laten uitvoeren.

Er is afscheid genomen van uitzendbureaus die de VOG's en diploma's niet op orde hebben. Met de andere bureaus zijn er aangescherpte afspraken gemaakt voor de controle.

Op het moment is er een positieve ontwikkeling in de samenwerking en liggen er striktere samenwerkingsafspraken, als het gaat om op- en afschalen in het hoog specialistische segment en de inzet van het expertiseteam van Crossroads. Een andere ontwikkeling is de transformatieopgave van Crossroads die zich onder meer richt op governance, bedrijfsvoering en communicatie. We zijn als gemeente kritisch en blijven ons bewust in deze samenwerking, om fraude te voorkomen."

5. Welke specifieke maatregelen is de portefeuillehouder voornemens te nemen om binnen de eigen gemeente de vinger aan de pols te houden en misstanden te voorkomen?

We nemen een aantal specifieke maatregelen die worden geïmplementeerd in onze werkwijze, zoals hieronder vermeld.

- De link naar het meldformulier Wmo/Jeugd, wat op de website van regio Hart van Brabant staat, willen we tevens op de website van de gemeente Loon op Zand plaatsen;
- We zullen onze interne PGB werkwijze aanscherpen. Dit gaan we doen door het bewustzijn bij medewerkers aan de voorkant te vergroten en te werken met een zogeheten Bewust Keuzegesprek. Dit moet meer richting geven aan welke verantwoordelijkheden er bij een PGB komen kijken (alook opgenomen in het Budgetplan Wmo en Jeugd voor budgethouders en vertegenwoordigers van het PGB);
- Bij een herindicatie van het PGB wordt er structureel ingelogd op de website van de Sociale Verzekeringsbank, om hiermee inzicht te krijgen in de administratie (budget en facturen);
- Bij een herindicatie wordt er tijdens het keukentafelgesprek geëvalueerd op doelen en wordt er een evaluatieverslag geschreven;
- Het invullen van de kwaliteitseisenlijst door zorgaanbieders stellen we verplicht met het ondertekenen van een verklaring voor formele en informele zorgverleners;
- Kwaliteitsmedewerkers toetsen op de inhoud en de inzet van de geleverde zorg en zien toe op de deskundigheid van beroepskrachten.

De regio en haar deelnemende gemeenten kunnen verantwoordelijk zijn voor kwaliteitsstandaarden, waar dit via inkoop- en contractmanagement en uitvoeringsvoorwaarden goed gewaarborgd is. Het heeft daarom altijd de voorkeur om een indicatie op basis van ZIN af te geven. Mits niet anders mogelijk wordt de optie tot het verstrekken van een PGB overwogen. Tegelijkertijd is er door gemeenten nauwelijks sturing en grip op indicaties en zorgtrajecten na een verwijzing via het medisch domein, of via de gecertificeerde instellingen.

6. Is het College bereid deze problematiek te bespreken met andere verbonden gemeenten en te agenderen binnen het Dagelijks Bestuur van de regio Hart van Brabant, met als doel gezamenlijk op te trekken in het borgen van kwaliteit en het tegengaan van ongewenste geldstromen?

Zeker, wanneer dit soort signalen er zijn wordt dat besproken. Dit kan bestuurlijk maar juist ook in het managers overleg, waar het gaat over bedrijfsvoering en daaraan gerelateerde zaken.

7. Kan het College toezeggen de gemeenteraad actief te informeren over de genomen stappen en over de contacten die in dit kader worden gelegd met regionale partners en toezichthoudende instanties?

Zeker, dat zeggen we toe. Er kunnen, al dan niet periodiek, beeldvormende rondes worden georganiseerd of er kunnen themasessies worden georganiseerd, als u hiertoe de vraag heeft. Het college hoort dit graag via de griffie terug, zodat we het juiste instrument kiezen. Er worden regionaal radenavonden georganiseerd. De eerstvolgende vindt plaats op 10 september. De portefeuillehouder zal tot slot uw vragen meenemen in de bestuurscommissie jeugd.

Het heeft onze prioriteit dit proces nog beter in te richten en te stroomlijnen en vast te leggen in de Verordening maatschappelijke ondersteuning.

Wilt u bij eventuele vervolg correspondentie over deze zaak steeds het zaaknummer zk25.00864 vermelden?

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders;
de secretaris, de burgemeester,

C.A. de Haas

H.A.G. Ronnes